

MÉHÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYESÜLET HAVONKÉNT MEGJELENŐ HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

KOLOZSVÁR,
Majális-ucca 22.
Telefon 21-58 sz.

Felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BÁLINT
az EME tb. alelnök-főtítkára.

A M. K-t az E. M. E. tagjai
4 Pengő évi tagdíj ellenében
tagsági illetmény fejében
kapják.

Nagytakarítást!

Faluról-falura, méhesről-méhesre haladva, kívánunk nagytakarítást Erdély méhészetében. Amit a két évtizedes letűnt uralom e téren is hátrahagyott, szembe kell néznünk, el kell takarítanunk. Sok száz vékonypénzű ember vagyontábjának megmentéséről van szó. Ha már a vagyont nem is, de legalább az újrakezdhetés kedvét mentjük meg.

Hol van Erdély áldott földjének valamikor virágzó méhészete? Eltemette a „bacilus larvát”, a gyászos költésrothadás.

Hiszen a baj megjelent máshol is, de nyomában ott volt az orvos is, velünk azonban még a felcsere se törődött.

Hiába jajdultunk fel annak idején lapunk hasábjain. Ezt csak mi olvastuk s ami nekünk fájt, abban az államhatalom nem osztozott.

S ha sok lóvás-futás, könyörgés után történt is egy-egy kiszállás, az eredmény zéró volt. *Nem volt elég jó üzlet bibelődni vele.*

Voltak lelkes embereink akkor is, akik látva a veszélyt, tette készen álltak volna, de a két malomkö — fentről hanyagság, lentől butaság — között tehetetlenül vergődtek.

Papiron történt is annak idején éppen egyesületünk közbenjárására

holmi ellenőrzői beosztás s jó magam is fél megyényi körzetnek voltam beosztott ellenőre. Hogy ez gyakorlatban mit jelentett, talán az alábbi eset bizonyítja.

Hogy amikor nagy immel-ámmal magam mellé foghattam a kisbíró (nagyobb úr nem volt hajlandó velem jönni) és ő is csak a beigért 2 deciért. Szóval így felszerelve beléptem a méhészet abécéjét sem ismerő méhtartó gazdához s a bajt megállapítva, hosszan magyarázgattam a teendőket, elintézte azaz, hogy hát hiszen a kotló alatt is marad záptojás, itt is megeshetik. Egyébként pedig törődjek én csak a magam portájával, amire a kisbíró komája ráhümmögött s én örvendhettem, ha épségben a kapun kívül találtam magam. És maradt minden a balkáni állapotokhoz mérten s csak ez az egyetlen fajú 300 család méhet temetett el 4 év alatt.

Hogy Erdélyszerte mennyi pusztult el, azt talán a sok száz kidült-bedült méhes és sok ezer üres kaptár, kas bizonyíthatja.

Nagy és tökéletes takarítást kívánunk a magyar illetékes hatóságoktól, hogy e téren is lezárva a multat mint lidérces álmot, új élet indulhasson a romokon.

Utána aztán jöhet az új élet. Az ingyen kaptárakció, méhészeti

tanfolyam, sőt továbbképző és a méhészkedésnek képzéséhez köztöttsége, vándorlás megszervezése, anyapározottató központok felállítása, mézmárkázás és hogy minden méhész legalább tanfolyamra legyen kötelezve és tagja legyen egyesületünknek, különben ne legyen joga méhet tartani. Akkor majd lesz ismét virágzó erdélyi

méhészet, lesz vállalkozó kedv, ami egyének jólétét és édes Magyar hazánk gazdagodását szolgálja.

Kelettől nyugatig, északról délig, Kolozsvártól az utolsó kis tanyáig, szerte Erdély földjén most azonban, még ezen a tavaszon kérünk nagytakarítást.

Balogh Jenő
ig. tanító.

A rajzás.

Amikor a tavasz első virágainak virágpóra és nektárja a kaptárban megjelenik, a méhcsalád anyja napról-napra több petét helyez el a sejtekben és kezdetét veszi a méhcsalád erőteljesebb tavaszi fejlődése. Az anya munkája a természet kinyílásával párhuzamosan halad. A méhcsalád herelépeket épít és megkezdi a herék nevelését. Egy napon megjelennek a herék, amelyek már az ébredező rajzási ösztönnek a jele. A munkásméhek száma a kaptárban mindinkább szaporodik. Minél nagyobb lesz a családnál a herék és külső munkával még nem foglalkozó fiatal bogarak száma, annál nagyobb mértékben éled fel a rajzásra való vágy. Amikor a méhcsalád az egész méhalkást elfoglalta és sűrűn, szinte tömötten betölti bogárral, a fiatal, még ki nem járó bogarak száma oly nagy lesz, hogy azok a kaptárban munkát nem találva, tétlenkednek. Ez az állapot még erősebben sordorja a családot a rajzás felé. Megjelennek a kaptárban az anyabölcsők. Olyan helyeken, ahol egy kis hely van, a lépek szélein, töréseken, vagy szakadásoknál a család anyabölcsőket épít. Amikor az anya a bölcsőket bepetétzte, a rajzási vágy a legmagasabb fokára emelkedett. Ilyenkor a méhcsalád egész valóját a szaporodási láz tölti be és minden erejét az anyabölcsők ápolására fordítja.

Előraj. Ha az anyabölcsők már megjelentek a kaptárban, már közeledik a megoszlás pillanata. Az egész család a rajzás közelségétől ideges lázban ég, nyugtalan, nem dolgozik rendesen. A munkás méhek nagy tömege az anyabölcsők ápolásával, gondozásával és őrzésével van elfoglalva. A nyabölcsőkben lévő anyaálcák fejlődésével párhuzamosan az anya mind nyugtalanabb lesz. Igyekszik az anyabölcsők közelébe férkőzni, azonban a bölcsőket őrző méhek megakadályozzák ebben. Ha mégis sikerül neki valamelyik bölcsőt elérni, azt az anyától szinte hihetetlennek tetőző gyorsasággal rombolja szét lábival. Az anya ösztönszerűleg érzi, hogy uralma veszedelenben forog, miért is izgalomban ide-oda futkos, nem táplálkozik rendesen. Ennek következtében teste könnyebb lesz és repülésre alkalmassá válik. Majd egy napon elkövetkezik az az idő, amikor az első anyabölcsők befedésre kerülnek. (Az anyabölcsők fejlődésének 8—9-ik napján.) Ekkor érkezett el a raj kivonulásának ideje. — A kaptárban az izgalom és zűrzavar a tetőfokára lép. A munkásméhek egyrésze az anyához, másrésze pedig az anyabölcsőkhöz pártol.

Ha kívülről figyeljük meg a méhcsaládot közvetlenül a rajzás előtti időpontokban, azt fogjuk látni, hogy a kaptár röpnyílásánál, a

fürtalakban télenkedő méhcsomó kezd élénkebben, nyugtalanul mozogni, majd behúzódik a kaptárba, hogy élelmet vegyen magához, mielőtt elindul egy új élet megalapítására. Kis idő múlva a méhek nagy tömege tódul ki a kaptárból és hangos zúgással, nagy köröket írva le a levegőben röpködnek a lakás körül. A kitóduló ár az anyát is magával ragadja, kivonul ő is és repül addig, míg elfáradva, egy faágra, vagy egyéb helyre le nem telepszik. Ha az anya letelepedett, az egész kivonult méhsereg oda telepszik. A raj kivonulása a déli órákban szokott bekövetkezni. Ha az időjárás abban az időpontban hideg, hűvös, vagy esős, a raj a legközelebbi meleg napon fog kivonulni. Az első raj a legtöbb esetben a családnál lévő, termékeny, öreg anyával vonul ki. A megrajzott család pedig ott marad egy csomó fejlődésben lévő anyabölcsővel. Az anyabölcsők ekkor 8—9 naposak.

Első raj fiatal anyával. Gyakran megtörténik az az eset, hogy az anya a kora, petékkal telt potrohának súlya, vagy valami testi hibája miatt nem tud repülni és vonakodik a kaptárt elhagyni. A rajzási lázban élő méhek pedig a rajzástól már le nem mondanak és a ki-repülni vonakodó anyát megölik. A méhcsalád ilyen esetben ott marad anyátlanul, egy csomó 8—9 napos anyabölcsővel. Az öreg anyának elpusztítása következtében a raj ki nem vonulhat, ha esetleg ki is vonul, mivel anyátlan, kis idő múlva visszatér. Ilyen esetben a család megvárja, míg az első anyabölcsőből kikel a fiatal anya. Ő átveszi a kaptárban a család feletti uralmat. Ugyanakkor azonban a bölcsőt el nem hagyják. A bölcső fedelezését körülragják és várják a pillanatot, mikor bujhatnak ki onnan. A kikelt fiatal anya nyugtalanul futkos ide-oda a kaptárban és közben „tü-tü“ hangokat hallat. A

bölcsőkben levő, de ki nem bujt anyák pedig „kvá-kvá“ hangokkal felelgetnek. Így valóságos párbeszéd keletkezik. Ha az időjárás kedvező, amikor az első anya elhagyja bölcsőjét, bekövetkezik a rajzás. A kikelt fiatal anya a hozzá csatlakozott néppel kivonul a kaptárból, tehát a család kirajzik. A kivonulás alatti nagy zúrzavarban a bölcsőkben levő „kvá“-kógó anyák egy része is elhagyja a bölcsőjét és a kivonuló rajhoz csatlakozik. Így történik meg, hogy ha az első raj fiatal anyával vonul ki, több anya is van a rajnál. Ezt a rajt tüttülő rajnak is szokták nevezni.

Másod-rajok. Ha a természet dűsan ontja nektárát, akkor a méhcsalád az első raj kivonulása után nem mond le a további szaporodásról. Ilyenkor még a méhcsalád meglehetősen népességgel rendelkezik és a felfokozott rajzási vágy következtében további megoszlásra gondol, ha a méhész számító keze be nem avatkozik a család természetes életébe. Az első raj, ha öreg anyával vonult ki, a kaptárban 8—9 napos és ennél fiatalabb anyabölcsők maradnak. Az anyák teljes kifejlődéséhez 17—18 nap szükséges. Tehát az öregebb bölcsőkből csak kb. 9-ed napra kel ki az első fiatal anya, az első raj kivonulásától számítva. Ekkor következik be a második raj kivonulása.

Amennyiben az első raj fiatal anyával vonult ki, a második raj meg szokott jelenni már a harmadik napon.

Nickel német kutató foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy a kivonult rajban milyen korú méhek vannak. Kísérletei során kimutatta, hogy a rajzó családban lévő bogártömeg közül az 5 napos bogarak 90 százaléka, a 4 naposoknak 80 százaléka vonul ki, de talált a rajban két napos bogarakat is. Ez az oka annak, hogy a raj olyan hamar elfelejti régi lakását.

Ha az első raj kivonult a kaptárból, nagyon tanácsos a további rajzást megakadályozni, hogy a további rajzás során a méhesalád nagyon el ne néptelenedjék. Egy jó raj egy méhesaládtól teljesen elegendő, a további rajok csak kárára lehet-

nek a családnak és a méhésznek. Agyonrajzott méhesalád csak a következő év tavaszán tudja magát összeszedni annyira, hogy termelni, vagy ismételten rajozni tudjon.

Dr. Debreceny László
Kolozsvári ker. méh. felügy.

Hogyan méhészkedjünk a gyenge méhlegelőkn.

Nem egyszer történt meg, hogy kora tavasszal az első átvizsgálásnál találtam olyan családokat, amelyekről az első pillanatban a hittem, hogy el van pusztulva, de amint a lépeket széthúztam, a fészkek közepében lehetett látni, hogy egy kis élet még van bennük, mert egyik-másik méhecske rezegteti a szárnyát, azonban csupa lucok és rettentő bűdös az egész család a vérhas következményeitől. Ilyenkor, ha a családot a kasszájával a meleg szobában vagy kint a jó forrón sütő nap felé fordítjuk, és langyos mézesvízzel megpermetezzük, a család feltámad és ha továbbra is meleg helyen tartjuk és etetjük, a család nemcsak hogy helyre jön, de ha az anya fiatal és tömören petézik, a legjobb családok egyiké lehet, amelyetől rajokat is kaphatunk.

Vannak esetek, amikor egy tavasszal még nagyon gyenge családcska, ha serkentőleg etetjük, nemcsak hogy utoléri az erősebb családokat, hanem még el is hagyja, de nem csupán a serkentő etetés következtében, hanem legfőképpen azért, mert az anya fiatal és nagy teljesítő képességgel bír.

A méhészeti év a tavaszi első átvizsgálással kezdődik, mert ettől a naptól kezdve méhészkedhetünk, mert ha még nem vagyunk a dolgunkkal elkésve, a helyes és jó méhészfogásainkkal a lehetőségek közül mindent elérhetünk, amit akarunk.

A nagyon gyenge családot ne erősítsük az erős családok rovására azáltal, hogy az erősektől befedett fiaskeretet teszünk a gyengehez, mert a család sohasem lehet igen erős, éppen ezért a gyengeket vagy egyesítsük egy erőteljes családhoz, vagy serkentőleg etessük; ez az anya minőségétől függ. Ha gyenge a család, de az anya fiatal és tömören petézik, akkor érdemes etetni, de ellenkező esetben egyesíteni kell, mégpedig nem egy gyenge másik családhoz (amely talán éppen azért gyengült le, mert gyenge az anya), hanem egy másik erős családhoz.

Ha meggyőződünk arról, hogy az anya kifogás alá esik, de a családok számát nem akarjuk apasztani az egyesítés által, úgy az ilyen családoktól az anyát akácvirágzás előtt 8—10 nappal eldobjuk s a helyükbe 1—2 nap múlva a leg-erősebb családok anyját adjuk be. Az erős családok, ahol ilyenkor már rendszeren befedett anyabölcsők vannak, nevelnek maguknak más anyát és egész biztos, hogy a 12—14-ik napon megrajoznak. De az ilyen nagyon jólfejtett családoktól, ahol már ilyenkor befedett anyabölcsők vannak, az anyát, különösen ha a 2 évet meghaladta, még abban az esetben is elveszem, ha nincs olyan gyenge családom, ahová felhasználhatnám. Természetes, hogy ezek az első rajok mind fiatal anyákkal jönnek ki, ami nagyon fontos, mert így soha-

sem öregednek el az anyák. Most már, ha a családok rohamos felszaporítása nem célt, akkor úgy járok ek, hogy mikor az első raj kirepült, azt nem teszem egy új helyre, hanem oda viszem, ahonnan kirepült, mindenestre azt a családot, amelyik adta a rajt, úgy ahogy van. átrakom egy más kaptárba, amit egy pár napig híg mézzel etetek: a helyét, ahová beöntöm a rajt, egész műlépes keretekkel, vagy ennek hiányában, csak műlépkezdéses keretekkel töltöm ki és úgy öntöm be a rajt; persze a másik családtól a még ottmaradt kijároméhek is ide térnek haza, miáltal a raj nagyon erős lesz, a másik pedig a kijároméheket mind elveszítette, s ennek következtében lemond a további rajzásról. A raj nagyon gyorsan kiépíti a fészket és beszerzi a télirevaló mézet is, sőt még felesleget is ad. Az ilyen családokat, ha összelek, mikor a fiasítás mind kikelt, megint vissza egyesítem anya nélkül a rajhoz a friss építményre, így elértem mindent, amit akartam, mert a család mézét mind elveszem, a raj mézkészlete rendszeren elég egy ilyen erős családnak; emellett az anya fiatal, az építmény szintén kifogástalan s ami

szintén fontos, jó népes család megy teledőbe sok fiatal méhhez.

Ha méhésztársaim, kik szintén gyenge méhlegelő mellett kénytelenek méhészkedni, követik példámat, akkor nem fog megismétlődni többé soha ez a siralmas állapot, ami most, hogy pld. városunkban a méhészek 70%-ánál a méhcsaládok 50—85%-a elpusztuljon. Nálam már 10 éve, hogy méhcsalád nem pusztult el, az megtörtént, hogy egyik-másik anya elpusztult vagy egyik-másik család legyengült, de ezen a télen még az sem.

M.-vásárhely, 1942. ápr. 12-én.

Torboszlai Bereczky Lajos.

Minden kaptárban, rajszeggel felerősítve, már kora tavasztól legyen kéznél a család törzskönyvi lapja, amelyre a család kezelésének idejét és az észleleteket, eseményeket időrendben jegyezzük fel.

Egyfajta és egyforma keretű kaptárakat használjunk méhesünkben, mert csak így tudjuk összes kereteinket az összes kaptárainkban bármikor egyformán jól felhasználni.

Raktáron tartjuk az erdélyi nagy és erdélyi kis kaptárokat.

erdélyi kis

erdélyi nagy

(5)

VÁRADI BÉLA villanyerőre berendezett kaptárkészítő üzeme Kolozsvár, Székelyhadosztály-u. 4.

Megrendelésre vasúton is szállítjuk. Készítünk rendelés után bármilyen más kaptárokat is. — Úgy a kis erdélyi, mint a nagy ára **35** Pengő teljesen felszerelve. — Gépen csapozott vályus keret drb nagyság szerint 36—40 fillér.

Keretléc 100 folyó m :

10 mm. vastag 8'60 P.

8 mm. vastag 7'95 P.

7 mm. vastag 7'50 P.

Kérdésre válasz helyeg ellenében válaszolunk Nagyobb megrendelések esetén külön árajánlattal szolgálunk.

Rendeléskor 50% előleget kérünk.

Képes árjegyzék kívánatra ingyen.

Rajoztassunk!

Mindenekelőtt szögezzük le azt a szükségszerű tényt, hogy az 1942. év Erdély méhészete szempontjából a rajoztatás éve kell legyen. Kénytelenek vagyunk erre, különben nem pótolhatnók a két sovány év és egy rendkívüli tél veszteségeit.

Rajoztatást mondtam és nem műrájt. A kettőnek ellen és mellette érveit magam és mások is több alkalommal kifejtettük. Ez úttal csak annyit, hogy az előbbi a jól fejlesztett család természetes megoszlása az ő Isten adta ösztönénél fogva. És mert természetes, tökéletesebb is. Utóbbi kontár beavatkozás eredménye, amely mester kezében amilyen hasznos lehet, éppen olyan kárt okozhat hozzá-nem-értőnél. Maradjunk csak természetes rajoztatásnál és erre készüljünk fel.

Az eddig jól fejlesztett méhcsaládnál jelentkezik már a herefiasítás, jeléül a rajzásra gondolásnak. Az etetést májusban is rendszeresen folytatjuk. Az oldat már nem kell, hogy olyan tömény legyen, mint eddig. Kis tételekben gyakran etetünk. Nem a rakározás a cél, hanem a fiasításra serkentés. Fészekbe fiasítás számára csak félbarna lépeket használunk. Bővítés még mindig fokozatos. Amennyit a család takar plusz egy fedő keret. Herefiasítás számára fehér herelépes sejteket adunk, amelyből a legtökéletesebb egyedeket kapjuk. Fészeket még mindig takarjuk. Gyümölcsvirágzással teljes lendületbe indul az

élet. Ne tévesszen azonban ez minket meg, mert legfennebb ha a napi szükségletet tudják fedezni. Egy-két esős nap után ha etetésről nem gondoskodunk, éppen ilyenkor állhat be leghamarabb az éhezés. A fiasítás a hónap végére teljes fejlődését kell elérje. Anyaházalni kezd a jól fejlesztett család. A méhész tehát előkészül a rajok fogadására. *Idegen méhesből használt kaptárt fertőtlenítés nélkül betelepíteni kész veszedelem. Ugyanez áll használt lépekre.* Inkább műlépet használjunk. Rajjainknak lehetőség szerint egész lépeket adjunk. Ezt sajnos ezé-
ben megtehetjük. Minden rajnak egy keret nyílt fiasításos mézkozorús keretet is adjunk. Ezzel segí-
tjük az első napok netaláni hordástalanságán és az anya állapotáról is azonnal meggyőződhetünk. Ha cukorkészletünk maradt, ne sajnáljuk egy-két etetésre. Vég-
eredményében igen meghálálják a rajok ezt a kezdeti segítséget. Május végi raj a jövő év biztos anya-családja.

Kolozsvár, 1942. április 20.

Balog Jenő ig. tan.
ENB. DK. vezető.

A m. kir. Földművelésügyi Minisztérium
által az Erdélyrészi Méhész
Egyesületnek adományozott
(19) 45 cm.-es hengerrel készült

**első rendű
hamisítatlan műlép**

kapható az E. M. E. bizományosánál
Címe: TOTTH ISTVÁN Kolozsvár, Honvéd-u. 78
E. M. E. tagoknak 5% engedmény.

Méhtetű.

Az év majdnem minden szakában a dolgozóméheken és az anyán apró, gombostüfejnyi nagyságú, élénk barnaszínű rovarokat látunk. Ezek a rovarok a méhtetvek. Nevezik őket méhesimbéknek is. A kis élősdű állatkák a méh és az anya torán felül a fej körül, vagy a torhasi oldalán a lábak között, a nyakhoz egészen közel helyezkednek el. Nagyító üveg nélkül is egészen jól láthatók, mert színük erősen elüt a méh és az anya színétől.

A méhtetű kártétele abban rejlik, hogy amikor a munkás méhek egymásnak, vagy az anyának táplálékot nyújtanak át, oda mennek a szájrészek közelébe és szipókájukat a szétnyitott rágók között benyújtva a nyelv tövéhez, táplálékot vonnak el az anyától, vagy dolgozóméhtől. Amíg a kaptárban kevés a méhtetű, nem veszedelmes, de az lehet, ha nagy mértékben elszaporodik. Veszedelmes lehet különösen az anyára, mert ha nagy számban lepik meg, a táplálékának nagyrészt elvehetik. Ilyenkor az anya, mivel nem jut kellő tápanyaghoz, nem petézik oly mennyiségben, mint ahogyan kellene. A dolgozóméhekre az állandó izgatáson kívül egyéb hatása nincs a tetvek jelenlétének. Azonban mégis kívánatos azoknak irtása, mert ha az anyát letisztítja is a méhés, a dolgozókról újabb állatkák mennek át.

Az anya megszabadítható a tetvektől olyképpen, hogy kézbevéve, egy csipesszel szedjük le róla és semmisítjük meg az élősdieket.

Durvább kezű ember azonban mindig vonakodik az anya megfogásától. Lehetséges az is, hogy az anyát erősebb dohányfüsttel jól megfüstöljük és az elkábult és lehullott tetveket megsemmisítjük.

Meg lehet az anyát szabadítani úgy is, hogy jó vastagon beszórnuk finom őrölt paprikával. A paprika alól kibúvó anyán már tetveket nem fogunk találni.

Ha a kaptárban erőteljesebben el van szaporodva a tetű, akkor kábítószerek használatával igyekszünk azokat a méh lakásból kiirtani. Ilyen kábítószer a naftalin. Este egy papirlapon darabos naftalint teszünk be a kaptár fenekére és annak hatása folytán a lekábult tetveket reggel megsemmisítjük.

A tetvek fiasítása a kaptárban lévő befedelezett mézeskeretek fedelezése alatt van. A fedelezésben cérna vékonyságú alagutakat készít magának a nyüve. Ez egészen jól látható és erről a tetűvel fertőzött mézeskeret felismerhető. Olyan méhesaládoknál, melyeknél nagyobb számban jelentek meg az élősdű tetvek, tanácsos a lefedelezett mézeskeretek fedelezését leszedni, mert ezáltal a tetű fiasítását és fejlődési lehetőségét tesszük tönkre.

Dr. Debreceny László

Kölozsvári ker. méh. felügy.

A gyümölcsösökbe állítsunk be méhészetet: ezzel növeljük gyümölcstermésünket. A méhesek körül ültessünk gyümölcsfákat: ezzel növeljük méztermésünket.

Gödöllői látogatás.

Lapunk más helyén közöljük, hogy egy leikes csapat tanulmányi kirándulást rendezett Budapestre és Gödöllőre. A gödöllői látogatás kapcsán alkalmunk nyílt tájékozódni a gödöllői méhészeti iskola és gazdaság sorsa iránt dr. Örösi Pál Zoltán EME alelnök, m. kir. méhészeti főfelügyelő útján.

Örömmel vettük tudomásul, hogy az egész gödöllői telepet a minisztérium korszerűsíteni fogja, éspe dig lehetőleg a legrövidebb idő alatt. Az átszervezés kapcsán megoldásra kerül a felsőbb méhészeti szakoktatás rég vajúdó kérdése is.

Különösen nagy jelentőséggel bír a magyar tudományos méhészeti élet szempontjából az új méhészeti és méhbiológiai kutató intézet felállítása, amelynek alapjait most rakja le a Földművelésügyi Minisztérium, dr. Örösi Pál Zoltán irányítása mellett.

Mint utóbb hivatalos úton értesültünk, a Földművelésügyi Minisztérium az új méhészeti törvény-tervezet elkészítésével megbízta dr. László Mártont és egyidejűleg felmentette a gödöllői gazdaság, illetve méhészet vezetésé alól, új kezekbe ohajtván tenni ennek is a jövendő sorsát.

Minden reményünk megvan arra, hogy rövid időn belül a gödöllői méhészeti intézményeink európai színvonalra emelkednek és a méhészeti tudományok a régi falak és fák között új otthonra találhatnak.

Állandó éber figyelemmel kísérjük a korszerűsítés munkáját, mert elsősorban ettől várjuk, hogy egész Magyarország és így Erdély méhészeti kultúrája is céltudatos, erőteljes és egészséges fejlődés útjára lépjen.

Megjegyzések egy anyanevelésről szóló cikkhez

A „Méhészeti Közlöny“ idei áprilisi számában cikk jelent meg az anyanevelés legjobb módjáról. Az ajánlott módszer lényege: a rajzásra serkentett család anyját tartalékoljuk, bölcsőit kivagdáljuk és 6—8 lép alsó részébe akkora lyukat vágunk, hogy mindegyikben 1—2 bölcső épülhessen. A családot az anyák kibújása előtt néhány nappal annyi részre osztjuk, ahány lépen bölcső van.

Kalmár Izsó kisbéri méhész a következő sorokat küldte a „Méhészeti Közlöny“ szerkesztőségének: „Az anyanevelés legjobb módja“ című cikkben nagy hiba van. A cikkíró méhésztárs 6—8 kereten lépéenként 1—2 anyát akar nevelni, tehát az anyának a 6—16 anyabölcsőt be is kell petéznie.

Igen ám, de az anyát elveszi és anyanevelő kaptárocskában tartalékolja, vagy más családot anyásít meg vele. Mi petézi be tehát a bölcsőket? Hiszen anya nincs már a kaptárban.“

A „Méhészeti Közlöny“ cikke valóban félreértést okozhat, mert a szerző elfelejtette megírni azt is, hogy nem üres, hanem friss munkásfiasításos lépbe kell az ablakot vágni. Az anyabölcsők bepetézése tehát fölösleges, mert a méhek váltott sejtben (más néven pótbölcsőben) nevelnek anyát munkásfiasításból.

Az ismertetett módót azonban még ezzel a kiegészítéssel sem merném az anyanevelés *legjobb* módjának nevezni. Jó benne az, hogy a nevelő családot etetéssel

serkenti, tehát rajzásra éretté fejleszti. Az anyanevelés egyik fontos feltételét, a dajkacsalád hangulatát tehát igyekszik biztosítani. A többi azonban már nem valami dícsérendő. A kiválogatás elmarad, mert a család saját fiasításából nevel anyát. Nem bizonyos, hogy dajkálásra legalkalmasabb népünk egyúttal más szempontból is legjobb, tehát legméltóbb rá, hogy fiasításából anyát neveltsünk. Sokszor éppen legjobb tulajdonságú népünk nem készülődik rajzásra s egy másik népes család nagy kedvvel építi már bölcsőit. A korszerű anyanevelés a dajkálásra legalkalmasabb néppel nevelteti az anyát, de a legjobb család fiasításából. A 6—8 lép kilyukasztása sem túlságosan célszerű. A családtól az ablakokban aránylag kevés bölcsőt kapunk s ezekben nagyon különböző korú lehet a fiasítás. Az anyák tehát nem egy időben kelnek. A méhész jobban be tudja osztani idejét, ha biztosabban számíthat rá, hogy az anyák mikorra fejlődnek ki. Arra is számítani kell, hogy a méhek nem csak az ablakban, hanem a lép többi részén is építenek anyabölcsőt, tehát a 6—18 ablakban nevelt anyán kívül még sok olyan anyára is pazarolják erejüket, melyet a méhész végül megsemmisít, mert a lépek szétosztásakor egy lépen csak 1—2 bölcsőt hagy. Nagyon hibás a módszer befejezése: a család szétosztása. Legjobb családunkból kellett anyát nevelnünk, ez természetes. És íme, ezt a legjobb családot kivonjuk a munkából, a termelésből. Selejtesebb tulajdonságú, bár népes többi családunk vígán gyűjt, dolgozik tovább, csak éppen a legjobb, legértékesebb törzsnek nem szabad munkaerejét kifejtetnie és kell megsemmisülnie, szétforgácsolódnia. A korszerű anyanevelés a legjobb családot engedi, hadd dolgozzék. Csak néhány sejtnyi nyílt fia-

sítást vesz el tőle. Abból a kitünő tenyészanyagból valamelyik rajzásra készülő vagy serkentett nagy, fejlett családjával, a dajkacsaláddal nevelteti az anyákat úgy, hogy a fejlődő anyák lehetőleg egyedül legyenek. Az érett bölcsők gondozására és az anya pároztatására pedig szintén nem a legjobb családot tépi szét, hanem azokból a családokból szed méhet, melyek kevésbé jó tulajdonságúak s azért az érvágás kisebb kárt jelent. A dajkacsalád lépjeit meghagyjuk, csak az érett bölcsőket szedjük el és osztjuk szét. Így aztán nem okoz gondot, hogy az egyik lépen esetleg 5—6 bölcső is van, a másikon meg egy sincs, hiszen minden pároztató kaptár egy kivágott anyabölcsőt kap.

A tenyészanyag beadásának módja elsősorban kényelmi kérdés. Az egyik módon a bölcsők mind egy keretben épülnek, az ellenőrzés és szétosztás könnyebb. A másikkal több keretben szétszórva. Van olyan módszer, hogy a bölcsőt parafára vagy fára, viasztűkora ragasztva viszem tovább az új kaptárba s olyan kezdetleges is van, amikor egy kis lépdarabnál fogva bajlódunk vele. De az eredményre sem teljesen hatástalan a beadás módja, mert pl. a régi, fekete sejtékben a méhek nem fogadják olyan szívesen a fiasítást anyanevelésre és kevesebb munkássejtet váltanak át anyabölcsővé, mint új lépen. Ha a szerző cikkét ebből a szempontból vizsgáljuk, megint oda lyukadunk ki, hogy nem korszerű. Ma már olyan egyszerű és jó módokat ismerünk a fiasítás beadására, hogy fölösleges 6—8 lépét ablakokkal elcsúfítani. Mindezeket a kérdéseket „Egyszerű anyanevelés“ című kis könyvemben összefoglaltam. Könyvem második kiadása valószínűleg még ebben az évben megjelenik.

Örösi Pál Zoltán.

Egy-két szó Erdély méhészetéről.

Erdély virágtengere minden évben visszatér. A tömérdek virág az év legnagyobb felében, napról-napra ontja a „folyékony aranyat”, a nektárt.

Erdélyben már régi jelszó: „Minden gazdának méhet az udvarára!” Az azonban kifejődik, hogy a méhészetet meg is kell tanulni, másképpen eredménytelen.

A méh gyűjti a nektárt és sűríti mézzé. De a méh nemcsak azzal hajt hasznot, hogy összegyűjti a másképpen veszendő nektárt, hanem felbecsülhetetlen és sokszorosan nagyobb hasznot hajt a virágok megporzásával. Megállapították, hogy abban a gyümölcsösben, melyben méhek vannak elhelyezve, 100—200%-os többlet termést érnek el a gazdák. A terméketlenség ezeken a helyeken ismeretlen fogalom.

Külföldön: Német és Franciaországban és máshol ki is használják a méheknek ezt a tulajdonosságát. Vándor-méhészetet létesítenek, majdnem csak erre a célra. Vidékről-vidékre, gyümölcsösökből-gyümölcsösbe járnak virágzás idején a vándorlásra berendezett méhészek. A vándorlással járó költségeket a gyümölcsösök gazdái viselik, sőt külön meg is fizetik őket. Igen okosan, mert a költség sokszorosan megtérül az elért termés többlettel.

Ugyan ez a metgermékenyülés mutatkozik más számos növény-nél is: A kaszálóra meg valóságos áldás a méh, különösképen a nálunk annyira elhanyagolt hegyi kaszálóra. Ha méheket helyezünk el rajta, szinte az ember szeme előtt megy végbe az átalakulás. Egy-két év alatt a gyér növényzetű rétből dús lesz s ahol eddig két szekér széna termett, ott három-négy szekerre valót is kaszálhatnak.

Egyszerű a magyarázata. A méh a virágpór áthurcolásával biztosítja a termékenyülést s így a magképződést. A növény megtudja érlelni termését és még kaszálás előtt szétszóródhatik a mag. Így lesz évről-évre mind dúsabb az azelőtt gyér kaszáló.

Most pedig lássuk a veszendő értékeket, egy községet véve alapul, egészen szerény hozamokkal. Méztermelésre csak kaptáros méh családot vehetünk. Erdély területén egy erős méhcsalád átlag legalább 10 kgr. mézet ad. Egy község határában elhelyezhető legalább 1000 család méh. Egy kgr. méz ára békés időben 2 P. Családonként még nyerünk 10 dkg. viaszt is. Tehát egy család méh legalább 20 P.-t. jövedelmez évente. Községenként ez évente körülbelül 20.000 Pengő.

Tehát legalább 20.000 P. érték vész el községenként évente.

Most térjek rá e cikk lényegére. „Minden gazdának méhet az udvarára!” — Hogyan lehetséges ez? Hogyan mentjük meg magunknak az elpárolgó milliókat, hogyan biztosíthatjuk növényeink dúsabb fogamzását? Vagy hogyan legyen a szegényebb falusinak is haszna a méhészetből, ami aztán tovább serkentse a szakszerű méhészetre? Egyszerű a megoldás.

Tudjuk, sok gazdának van juha falun anélkül, hogy ő maga juhász is volna. Beadja a juhnyájba s a többi a juhász dolga. Ezt kell csinálni a méhekkel is. Létesítsenek a kevés méhcsaládos gazdák közös méhészetet, állítsanak oda szakképzett méhészt illő javadalmazással, részesedéssel, vagyis alapítsanak méztermelő szövetkezetet. A szükséges anyagok, kellékek nem hiányoznak, csak a kezdeményezés. Ez pedig a gazdavezetőkre hárul.

R. V.

Miért barna a kiolvasztott viasz?

Mind gyakrabban fordulnak hozzám méhészek azzal a kérdéssel, miért olyan barna a kiolvasztott viaszuk, holott semmiféle idegen anyag nem kerülhetett abba. Ezzel kapcsolatban szeretnék egy pár szót szólni.

A dolgozóméhek mikor építenek, viasztükreikből izzadják ki a viaszt, mely teljesen fehér színű. Erről a méhészek akkor győződhetnek meg a legjobban, amikor a családnak nem adnak műlépet, hanem szabadon engedik építkezni. Az építmény ezt a fehér színt a fiasítások során veszti el. Ezt az elszíneződést a fiasítás után visszamaradó bábíng okozza, melynek festékanyaga megbarnítja, majd sokszori használat után megfeketíti a lépeket. Ha most ezeket a fekete lépeket egyszerűen belerakjuk a viaszolvasztóba, a bennük lévő festékanyagot a kioldott viasz is magába veszi. Hogy ezt elkerüljük, áztassuk pár napig az öreg lépeket lágy vízben (lehetőleg esővízben), ahol a festékanyag kioldódik s a víz tétől egészen barna lesz. Majd öntsük le róla a vizet és pótoljuk újjal. Kétháromszori vízben való áztatás után a lépekből a festékanyag kioldódik s csak ilyenkor tesszük az olvasztóba. Itt kell még megemlítenem azt is, hogy a kiolvasztandó lépeknek nem szabad az edény aljára kerülni, mert az könnyen odasül s ez is barníthatja a viasz színét. Lehetőleg kettősfalú edényt használjunk. A kiolvasztott viasz sötétebb színe azonban nincs kihatással a méhek építőkedvére, merőleg úgy a világosabb, mint a sötétebb viaszból készített műlépeket elfogadják. A világosabb viasz természetesen a kereskedelemben előny

jelent, mert jobb árat kapunk érte. Ilyenkor tavasszal a családok kitelelése után a kaptár fenékeszkáján igen sok viaszmorzsát találunk, melyet a család népessége a lefedelezett mézeslépekről rágott le, ezeket gyűjtsük össze, mert ez tiszta viasz s ne keverjük össze a kiolvasztandó fekete lépekkel, hanem lehetőleg külön olvasszuk ki. Általában véve a lépeket válogassuk át, a feketéket tegyük külön, míg a zugépitményeket, viaszmorzsákat és a mézes lépek fedelezéseit ismét külön. A tél folyamán elpusztult családok lépeit is válogassuk át a fentiek szerint s a még használható világos lépeket rendszeresen kénezzük, nehogy a viaszmolyok azokat elpusztítsák, a többit olvasszuk be.

Dr. Zoltánffy Kornél

Székelvudvarhelyi ker. méh. felügy.

Ingyenes méhészeti tanfolyam Kolozsvárt.

Az Erdélyrészi Méhész Egyesület folyó évi május hó 10—22. napjain, Kolozsvárt méhészeti tanfolyamot rendez a kezdő méhészek számára. A tanfolyamon férfiak és nők, valamint fiatalok is résztvehetnek. Az előadások naponta délután 4 órától kezdődően fognak megtartatni. A tanfolyam díjtalan, csupán a beírásért kell 4 pengőt fizetni. Jelentkezni lehet az E. M. E. hivatalos helyiségében, Majális-utca 22. szám alatt, május hó 9-én délig. A tanfolyam csak az esetben fog megtartatni, ha arra legalább 20 hallgató jelentkezik. Az első előadás május hó 10-én d. u. 4 órakor fog megtartatni az egyesület hivatalos helyiségében.

A méhviasz.

A méhviaszból készült mülép a méhészek fontos termelési eszköze. Ha a mülépet hamis viaszból készítik, nehezen építik ki a méhek s ha kiépítették, megnyulik s telve mézzel és fiasitással, leszakad. Ezzel elpusztul a méhész egyévi munkája.

Az erdélyi magyar méhészek a kisebbségi sorsban is megőrizték üzleti erkölceiket. Régen is voltak és ma is vannak, akik úgy hiszik, hogy az erdélyi magyar méhészeket olcsó és naiv üzleti fogásokkal be lehet hálózni. Körlevelekkel és ujsághírekkel árasztják el az egész országot, viaszt, cukrot, stb. ígérvé. Vannak, akiknek egészen mások az üzleti erkölcsi fogalmaik, mint nekünk, a tiszta méhviaszról. Méhviasznak nevezik és megesküsznek rá, hogy tiszta viasz az olyan hamisítvány, amelyben alig van 5—10% méhviasz. Mivel ezek postai úton írásaikkal is házalva, elárasztják hamisítványaikkal a gyanútlan erdélyi magyar méhészeket is, ezért szükségesnek tartjuk fi-

gyelmeztetni mindenkit arra, hogy ne vásároljon méhviaszt ismeretlen cégektől.

A hamisítás felismerése nagyon nehéz járatlan emberek részére. Vannak, akik áruikat az önzetlenség árca alatt kínálják mézedes, de hamis jelszavakkal, olcsó árakkal, stb. De az *Erdélyrészi Méhész-Egyesülethez való hűtlenség a bevásárlásnál könnyen megbosszulhatja magát*, mert mikor már nem lehet rajta segíteni, ki kell dobní a használhatatlan lépet és újat kell vásárolni.

A Méhészeti Közlöny készséggel ad válaszbélyeg beküldése nélkül is, — úgy mint eddig, — úgy ebben, mint egyéb méhészeti szakkérdésekben is, díjtalanul felvilágosítást a hozzáforduló méhészeknek

Mülépet pedig az erdélyi magyar méhészek csakis az E. M. E.-nél rendeljenek, ahol ezt az apróhirdetésekből közölt rögzített áron kaphatják, sőt a tagok még ebből is 5%-os kedvezményt élveznek.

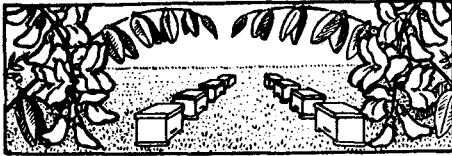
Állítsuk össze Erdély legjobb vándortanyáinak jegyzékét.

A méhészet évek óta gyengén fejlődött, a méhállomány lepadt. Ne nézzük tovább ezt az állandó visszaesést tétlenül, hanem igyekezzünk kivezető utat találni. Ilyennek látszik a méhekkal való vándorlás. Sokan nem ismerik Erdély kimeríthetetlen gazdagságú mézelő vidékeit. Ezért arra kérjük T. Tagtársainkat, hogy közöljék az általuk ismert és a méhekkal felkereshető bőven mézelő, vándorlásra alkalmas helyeket, vagy gyümölcsösöket, hogy azokat megismertetve az érdekeltekkel felkereshessék. A bejelentésben az alábbi adatok közlését kérjük: 1. A tulajdonos vagy megbízott neve,

pontos lakcíme. 2. A vándorlásra alkalmas terület megjelölése; a község és dűlő, vagy erdőség közlebbi megjelölése, u. p., utolsó vasútállomás, vármegye. 3. A méhlegelőt alkotó fontosabb növények megnevezése, a fővirágzás ideje.

Az EME elnöksége.

Méhészeti felügyelők továbbképző tanfolyama. A Földművelésügyi Minisztérium a méhészeti felügyelő urakat április 25-re továbbképző tanfolyamra hívta be Gödöllőre. A tanfolyam négy napig tart.

MÉHLEGELŐ

A méhlegelőkről.

A népesség sűrűsödése s a mezőgazdaság belterjedése az állattenyésztés terén már rég szükségessé tette a természetes legelők pótlását.

Természetes méhlegelőnk pld. Kolozsvár határán, épúgy számos más vidéken, évlizedek óta elégtelen. Annak mesterséges pótlását, gyökeres megoldást értve alatta, meg sem kísérelték. Magán kezdeményezésből töke híján ez meg sem történhetik mindaddig, míg a méhésztörvény annak védelméről nem gondoskodik. Mert ha meg is vagyok győződve pld. arról, hogy 10 családomat 3 hold virággal el tudom látni munkával, a röpkörzetemben levő más méhektől elszigetelni módomban nem áll. Ha egész félreeső helyre is állítom méhesemet s még hozzá bármilyen nyilvánvaló tudományos-kísérleti célokat szolgálnék, akkor sem véd alkalmas jogszabály attól, hogy egy élelmes méhész, ne „vándoroljon“ a szomszédomba, illetve legelőmre. A rossz legelőn segíteni lehet vándorlással, azoknak, kiknek arra alkalmas a kaptáruk s időt is áldozhatnak rá.

Erős a hitem azonban, hogy a méhészkedést azok számára is lehet és kell jövedelmezővé tenni, kik vándorolni nem tudnak.

A mesterséges méhlegelő tudományos kutatása mindenképen esedékes, még ha e téren úttörő munkát is kell végeznünk. Ha az ország második méhészeti kísérleti intézménye a mesterséges méhlegelő tanulmányozására, amint

azt a M. K. 1941. júliusi számában már felvettem, Kolozsváron valósulna meg, egy csapásra megadná a lehetőséget arra, hogy az eddigi vívmányoknak megfelelő gyakorlati méhészkedés fejlődjék ki. Ha itt, ahol az EME, a Méhészeti Közlöny, a F. M. Erdélyi Kirendeltség, a M. kir. Méhészeti Felügyelőség, a M. kir. Gazdasági Akadémia, stb. tudományos intézmény székhelye van s ahol a sok lelkes és aránylag képzetesebb méhész van, megteremthetők a méhészkedés gyakorlati előfeltételét, a jó legelőt: a méhészkedésre nézve beláthatatlan jó hatással lennének.

Több irodalmi utalást találtam arra, hogy egyes nevesebb mézelő növényünk holdja 3—4 mázsa mézet eredményezett, így például a facélia s különféle gyógynövényféléseink. Amerika hubámherénél is jobb mézelő növényünk van gyom és gyógynövényeink között, csak ki kellene kutatni a még csak sejtett lehetőségeket s megközelítőleg megállapítani a valóságot,

Ha nem 3—4, csak egy mázsa mézet tudunk egy hold igénytelenebb földből kihozni, akkor is érdeemes a dologgal foglalkozni. Hány új kutatási terület nem fíz a kezdet kezdetén. Ha majd ebben a kérdésben használható utat tört a kutatás, a méhészek maguk teremthetik meg a mesterséges legelőt egyénenként vagy társulva.

Ha ki lesz derítve pld. az, hogy 1 hold bizonyos fajta mézelőnö-

vény 3 család méhnek teljesen kielégítő hozamot biztosít s azt kb. 30 kg. méz árából ki lehet állani, ez azt jelenti, hogy az bizonyos törzslegelő, mit a Méhész Közlöny múlt szeptemberi számában körvonalaztam, megvalósítható s még mindig jobb családonkint évi 10 kg. mézértékbefektetéssel 30—40 kg. mézet pergetni s rendes évi rajzást látni, mint évi 2—10 kg. cukrot etetni s a méhészet lengődését látni.

A kutatások eredménye odavezethetne, hogy Kolozsvár egy-egy rőpkörzetébe tartozó méhészek a maguk 150—200 családja részére, szövetkezetbe tömörülve tartanak fenn a szükséges 50—70 holdas mesterséges legelőt, közös hozzájárulásból, vezetőséggel s ahogy törvény szabályozza a marha és juhlegelők közbirtokossági ügykezelését s nem bizza rá minden egyes állattartó szeszélyére a legelő karbantartási munkálatainak elvégzését. Talán a méhészet különleges viszonyai is adhatnak külön szabályozási szempontot.

Az ország legtöbb, bár félreeső községének területe is hiányos le-

gelőt ad, a törzslegelő követelményeinek nem felel meg. Ha mármost akármelyik, 5—10 kas méhhei rendelkező községi rőpkörzet területére egy modern méhész szeretne letelepedni s törzslegelő létesítéssel, tőkével, nagyüzemet alapítani: megengedhető-e, hogy egy ilyen tervet egy-két maradi, haszonleső ember meggátolná? A törvény ezeket arra kell kötelezze, hogy vagy társuljanak s teljes mértékben fizetnek minden költséget családai arányában, vagy néheiket becsáron átengedik s maguk nem méhészkednek. Vagy pedig a területhez mért egy pár családra s kivételezett sokgyermekes családokra volna korlátozva az „orvméhészkedés“.

A bányatörvény ismer már elhatárolt területre adott jogosítványt, a zártkutatmányi jog rendszerét. Ahhoz, hogy költséges kutatást, befektetést kockáztasson a vállalkozó, az államtól védelmet kap haszonlesők ellen. A jövő méhészeti törvénye is meg kell oldja ezt valamilyen formában.

Dr. Mocsi Károly.
ügyvéd.

A méheknek a gyümölcsfák megtermékenyítésére gyakorolt hatásáról.

A gyümölcsfák virágainak megtermékenyítését egyrészt a természeti erők, elsősorban a szél hatása segíti elő, másrészt azonban a virágok legnagyobb részének megtermékenyítésében a rovarok s ezek közül is a méh játszik nagy szerepet. A hímbarakkal bíró egylaki gyümölcsfáknál és cserjéknél (dió, gesztenye, mogyoró), a szél segíti elő a megtermékenyülést, mivel megrázza a barkákat, felkapja a himpor tömegét és a levegőben lebegő pollenszemcskéket a közelben levő nővirágok

bibéire szállítja. A többi gyümölcsfáink és cserjéink virágainak megtermékenyítésében kevesebb szerepe van a szélnek.

Legtöbb gyümölcsfánk virágainak megtermékenyítésében a táplálékukat kereső rovarok közvetítésére van utalva. Legfontosabb szerepet viszik ebben a munkában a méh és vadon élő fajrokonai.

A gyümölcsfák nemes fajtáinak egy része ugyan saját virágporától is megtermékenyül, de jó megtermékenyülés csakis az idegen fajták virágporától történhetik. A nemes

gyümölcsfajták pollenjének termékenyítő képességében is lényeges különbségek vannak. Az almástermésű nemes gyümölcsfák között vannak jó himport adó és rossz himport adó fajták. A méheknek a termékenyítést elősegítő szerepe ilyen esetben érvényesül, mikor a jó himport adó fajták virágpóráit szétviszik az önmaguktól rosszul termékenyülő gyümölcsfák virágaira.

Amerikában végeztek nemes gyümölcsfajtákon legelőször egy sorozat kísérletet és a következőket állapították meg. A legtöbb nemes körtefajta idegen himporral való keresztezés útján termékenyül.

A gyümölcsfajták idegen beporzás útján keletkeznek s idegen beporzás a mi mérsékelt éghajlatunk alatt csak a rovarok által történhet s teljesítményben a méhek az összes más repülő rovarokat túlszárnyalják. Európában több mint háromezer olyan rovarfajta él, melyek virágokat keresnek fel s ezek között a mézelő méhek a legjelentékenyebbek. A méheknek gyümölcsfák és zöldségfélék virágainak megtermékenyítése körüli fontos szerepe szolgáltatott okot arra, hogy minden ország kertészeti és gazdasági iskoláiban a méhészet alapelveit tanítsák. Bebizonyosodott tény, hogy méhészettel rendelkező gyümölcsösben a gyümölcsfák többszörösét hozzák annak a termésnek, amennyit olyan gyümölcsös terem, melyet méhek nem látogatnak. Az intenzív gyümölcsstermesztés virágzás idején nem nélkülözheti a méhek segítségét a megtermékenyítésnél, különösen akkor, amikor a virágzás alatt hűvös, esős idő van. Megfelelő erős számú méhcsalád biztosítja a jó terméskötést a rossz időjárás közben is jelentkező 1-2 napos óra alatt. A dánszentmiklósi, ma már világhírű gyümölcsös ve-

zetősége a méhek munkáját oly nagyra értékeli, hogy saját méhészeti hiányában, a virágzás idejére méhcsaládokat bérel. Kat. holdanként 1 erős család szükséges országos méretű kaptárban, erős, fekvő Boczonádi kaptárban levő méhcsalád 2 kat. holdra elegendő. Arra kell törekednünk, hogy a gyümölcsös területek nagyobbodásával a méhállományt is szaporítsuk.

Érdekes volna a méhészetnek a gyümölcsfák termékenységre gyakorolt hatását Erdély területére vonatkozólag pénzértékben kifejezni, de e célra pontos adataink ezidőszertig nincsenek. A végzett megfigyelések szerint a gyümölcsstermesztés kétharmadát a méheknek a termékenyítési folyamatnál való közreműködése révén nyerjük. Ha tehát egy kifejlődött, jóltermő almafáról 240 kg. termést szüretelünk, ebből 160 kg. termést a méheknek köszönhetünk. Ezen egyszerű számítás alapján már világos, hogy a gyümölcsstermesztésnél a méhek nagy anyagi hasznot biztosítanak a termesztőnek.

Cserey Lajos
gazd. ak. főkertész.

Méhészet:

Dr. Máté Lajos és Társa

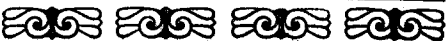
BUDAPEST, V. ZOLTÁN-U. 11. SZÁM.

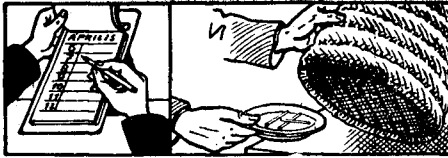
Telefon: 1-57-47.

Dúsan felszerelt raktárunkban méhész-társairk a méhészet körebe tartozó összes cikkeket a legelőnyösebben és a legjobb kivitelben beszerezhetik. — Hunor kaptárakat állandóan raktáron tartunk. Műlépet valódi tiszta méhviaszból minden kívánt méretben gyártunk. 1 pengő földolgozási díj ellenében viaszt műlépre becserélünk.

Állandóan a legmagasabb napi árban veszünk mézet és viaszt.

Árjegyzéket kívánatra ingyen küldünk.

MÁJUSI —TENNIVALÓ

Az elmúlt hordástalan esztendő utáni hosszú tél alaposan megtizedelte méhállományunkat, úgy hogy egyes vidékeken 100%-os, de a legtöbb helyen 40—50%-os veszteséggel kell számolnunk. Ha ezt figyelembe vesszük, a május havi teendők nagy feladatok elé állítják a méhészeket, mert kettős célt kell szolgálni: megmenteni a meglévő méhállományt s a lehetőséghez képest ismét felszaporítani, másrészt pedig a termelésre beállítani azokat, hogy hasznunk is legyen.

Az április közepe táján megkezdett serkentő etetést folytatni kell a főhordás megkezdése előtti napokig, ha azonban időközben a gyümölcsvirágzásra jó meleg időt kapunk és a méhek gyűjteni tudnak, a serkentő etetést szüntessük be és csak akkor folytassuk, ha a beállott rossz idő következtében a család hordani nem tud. A tavaszi átvizsgáláskor szűkített fészket takarjuk jó melegen, mert a családoknak a fejlődés időszakában van szükségük nagyobb melegre. Amennyiben még volnának a fészkekben erősen vérhasas lépek, úgy azokat eltávolítjuk s tiszta lépekkel cseréljük ki.

Gyenge népességű családokkal ne kísérletezzünk, azokkal úgy sem tudunk komoly eredményt elérni, mert a főhordás idejére nem tudnak oly mértékben felszaporodni, hogy hasznot is hoznának. Ezeket a családokat ebben a hónapban egyesítsük. Az egyesítésnél tartsuk szem előtt, hogy ne két gyenge családot egyesítsünk, hanem a gyengéket az erősebbeknek adjuk.

Amint az időjárás melegebbre fordul s a hordás valamelyest megindul, a méhek a fészek hátsó lépeit, illetve rakódó és fekvő kaptárakban a fészektől jobbra-balra eső lépeket takarítani és javíthatni kezdik és azokat erősen lepik, a fészket kibővítjük, de nem egyszerre töltjük ki az keretekkel, hanem fokozatosan. A fészek bővítésre nem használunk öreg lépeket és csak olyanokat, melyekben heresejtek nincsenek, mert ha heresejtes lépeket teszünk be, úgy a különösen idősebb anyák azokat hamarosan bepetézik. Ha a fészek bővítését nem fokozatosan véghezvük el, hanem egyszerre töltjük azt ki, úgy hűvösebb időben a méhek összehúzódnak, fedetlenül hagyják a fiasításos kereteket, így azok megfáznak és elpusztulnak.

Miután a nagyobb mértékű szaporodás ebben a hónapban indul meg és ehhez a családnak igen sok vízre van szüksége, ne feledkezzünk meg az itatókról sem, helyezzük el azokat állandó helyükre és gondoskodjunk arról, hogy azokban mindig tiszta víz legyen.

Ebben a hónapban a gyümölcsfák javarésze virágzásnak indul s ha erre jó meleg időt kapunk, és a méhek gyűjteni tudnak, úgy építtessünk a családjainkkal. Lépekre azonban ebben az esztendőben nincs nagy szükségünk, mert alig van olyan méhész, kinek méhállományát az elmúlt tél meg nem tizedelte volna s az elhullott családok lépeit — amennyiben nem teljesen feketék és öregek — használhatjuk a fészekbővítésre, tehát nem építtetünk családjainkkal, inkább termelésre állítjuk be azokat,

Ebben a hónapban jelöljük ki azokat a családokat is, melyeket szaporításra alkalmasnak találunk kiváló tulajdonságaiknál fogva, és a fészek teljes kitöltése után is serkentőleg etetjük, így fokozzuk az anya petézését. A mézkamrát ezeknél a családoknál nem nyitjuk meg, mert ha a folyton szaporodó bogártömeg nem fér el a fészekben, a család a főhordás előtt kirajzik.

A termelésre kijelölt családjaink, amint a hordás állandósul s különösen ha a normálisnál kisebb a fészek ürtartalma, szintén rajzásra fognak készülni. Ez a célunknak nem felel meg, ezt meggátoljuk. Ezeknél, amint a fészek lépeit sürűn fedik a bogarak, a mézteret azonnal megnyitjuk s a költőtér és méztér közé elhelyezzük az anyarácsot. Minél nagyobb az anyarács, annál jobb. Itt kell megemlítenem, hogy a termelésre kiválasztott családokat már az előző évben kell megjelölni, amikor a család a mézhozamával a többi családjaik közül kitűnik, mert ennek az anya célunknak megfelelő tulajdonságokkal bír. Igen sokszor előfordul, hogy a család népessége a tavasszal rohamosan felszaporodik, a főhordás végén azonban a mézkamrában alig találunk mézet, ellenben úgy a méztér, mint a költőtér tele van bogarakkal, a fészek pedig anyagbőcsőkkel. Ezek rajzó tulajdonságú családok, melyek mézelésre nem állíthatók be, ezeknek az anyját ki kell cserélni más, jó tulajdonságú anyákkal.

Ebben a hónapban vetjük meg az anyanevelés alapját is. Ezzel a méhészek ezideig komolyan nem foglalkoztak, pedig a nagyobb méhészetek el sem képzelhetők enélkül, de eladásra is érdemes anyát nevelni. Tapasztalataink szerint a méhészek nagyrésze nem fordít gondot az anyákra, ha peté-

zést talál a fészekben, úgy megelégszik azzal a ténnyel, hogy az anya megvan. Mődfellett csodálkozik azonban, amikor a silány pergetési eredményét összehasonlítja egyes méhészek által elért eredményekkel. Ez igen természetes, mert a modern méhészkedés alapja és eredménye főképen az anya tulajdonságaira épül, de figyelembe kell venni annak korát is. Idős anya petézése nem bírja a család népességét a maximumra fokozni és kisebb bogártömeeggel is erősen rajzásra hajlamos, tehát a mézelésre alkalmatlan. Ezért nagyobb kaptárakban két évenként, kisebb kaptárakban, három évenként cseréljük az anyát. Az anyákat ajánlatos évenként megjelölni akár festéssel, akár számozással.

A viaszolyok kártevése is a melegebb időben kezdődik meg, amikor is tartaléklépeinket támadják meg, akár kaptárban vagy lépszekrényben vannak elhelyezve. Ne tévesszen meg bennünket az, hogy a lépek felületes megnézése után nem találunk azokban rágott részeket vagy hálót, mert a kiesiny hernyók a sejt, közfalánál vidáman lakmározhatnak és ha ilyenkor nem kénezzük le a lépeket, úgy rövid időn belül alapos kárt okozhatnak. De nemcsak a tartaléklépeinket fenyegeti a viaszoly, hanem a család fészében lévő és bogarakkal nem borított lépeket is. Ezért is fontos, hogy a tavaszi fejlődési szakban csak annyi lép legyen a fészekben, amennyit a család népessége takarni tud. Ilyen esetben a lépek kénezése nem elegendő. Vizsgáljuk meg jól a kaptárakat is, annak hézagaiban, repedéseiben szintén megbújhatnak a viaszolyok. Ezeket a nyílásokat jól tömjük ki és a kaptár fenékeszkáját is takarítsuk ki rendszeresen.

Dr. Zoltánfi Kornél,
m. kir. méhészeti felügyelő.

TÖRVÉNYEK RENDELETEK

Körlevél méhcsaládok vásárlása tárgyában.

A Földművelésügyi Minisztérium Erdélyi Kirendeltsége folyó év folyamán nagyobb számú méhcsalád beszerzését vette tervbe, kedvezményes adományozás céljaira. E végből megkeresi t. Címet, hogy nem volna-e hajlandó méhcsaládok szállítását vállalni.

A méhcsaládok szállítása az alábbi feltételek szerint történne:

1. A méhcsaládok telepítéséhez kaptárokra és minden kaptárhoz 7 drb. műlépet a kirendeltség adna. A kaptár 42×30 cm. külkeretmérettel bír a fészekben. 2. A kaptárokat a kirendeltség május hó első hetében t. Cím címére elküldi betelepítés végett. Minden kaptárhoz 7 drb. egész nagyságú műlépet is szállítana. A keretek bedrótozása és a műlép beragsztása a méhcsaládokat szállító méhészt terhelné. 3. A méhcsaládokat június hó első felében, (június hó 15-ig) kellene leszállítani. 4. A méhcsaládoknak az átadás időpontjában 7 keretet jól kell borítania bogárral és a hét keretnek ki kell építve lennie. 5. Minden méhcsaládnak az átadáskor

legalább 3—4 kg. mézkészlettel kell rendelkeznie. 6. Az átadáskor a méhcsaládok szállítása a méhésztelephelyéről a legközelebbi vasútállomásig a szállító méhészt terheli.

Felkéri a felügyelőség, hogy amennyiben a fenti feltételek mellett családok szállítását vállalja, az arra vonatkozó árajánlatát minél előbb megküldeni szíveskedjen. Az ajánlatban pontosan feltüntetendő, hogy hány méhcsalád szállítását vállalja.

A kirendeltség szívesen szerződéses viszonyba lépne t. Címmel és több éven keresztül átvinné a kitermelt méhcsaládokat a megállapodás folytán létrejött árban.

A kirendeltség méhetelő-anyagot (cukrot) rendelkezésre bocsátani nem tud.

A válasz t. kir. méhészeti felügyelőség, Kolozsvár, Bartha Miklós utca 13. sz. címre kérem.

Kolozsvár, 1942. március hó 12.

Dr. Debreczeny László s. k.
t. kir. méhészeti s.
felügyelő.

Ujabb méhetető cukor engedélyezése.

Az Erdélyrészi Méhésztudósok Egyesülete felírata alapján a Pénzügyminisztérium a Földművelésügyi Minisztériummal egyetértőleg a késő tavaszodásra és a kedvezőtlen időjárásra való tekintettel, méhcsaládonként 1—1 kg. cukort engedélyezett a méhek etetésére Erdélyben. A cu-

korutalványért a községi előljáróságnál kell jelentkezni. Az átvett utalvánnyal a cukor bármelyik üzletben beszerezhető. A cukor ára kilogrammonként 2.20 P. Az utalvány április 30-ig vehető igénybe. Az EME a fenti hírt az erdélyi napilapokban ismételtlen közzé tette.

Adatok a méhészeti törvényhez.

Arról értesültem, hogy új méhésztörvény készül. Erre már igen nagy szükségünk volna. Én évenként vándorolni szoktam és tapasztalataim közül az alábbiakat szeretém a törvényelőkészítő urak figyelmébe ajánlani a vándorlással kapcsolatban. A vándorlás ügye külön fejezetben szabályoztassék. Kérjük a méhek és kíséroriok számára a legmagasabb vasúti kedvezményt, valamint a teherautóval a benzin és olajfogyasztás megtérítése, mellett való szállíthatóságát a vándortanyáig. Kérjük a vándorlásra küldött méhcsaládok egészségi állapotának elindítás előtt való megvizsgálását, a vándortanyán az elhelyezkedés — egymástól való távolság stb. — szabályozását, ha több méhészmegy ugyanazon vidékre. Kérjük a M. K.-t, hogy az új méhésztörvény megalkotását sürgetni szíveskedjék, mert egyéb vonatkozásaiban is nagy szükségünk volna rá. Szívesen közöljük kívánságainkat a részleteket illetőleg is.

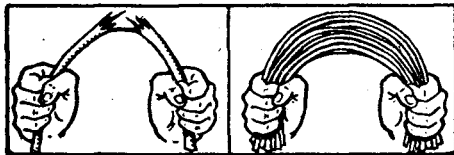
Tordai Béla.

A virágzó gyümölcsfák és gyümölcsescserjék arzénos permetezésének és porozásának eltiltása. A gyümölcsfavirágok megtermékenyítését nagymértékben elősegítő méhek elhullásának megakadályozása, valamint a nemzetgazdasági értéket képviselő gyümölcsfatermesztés biztosítása érdekében a m. kir. földművelésügyi miniszter 185.300—1941. sz. rendeletével eltiltotta a gyümölcsfák és gyümölcsescserjéknek a virágzás alatt arzéntartalmú növényvédelmi szerrel való permetezését. A tilalom megtartását közigazgatási hatóságok, valamint a hivatalos növényegészségügyi szolgálat szakközegei ellenőrzik.

Méhészek figyelmébe. A földművelésügyi miniszterium erdélyi kirendeltsége Erdély méhállományának szaporítása érdekében kedvezményes áron fog a folyó év nyarán méhcsaládokat kaptárral együtt és teljesen felszerelt, vándorlásra alkalmas üres kaptárokat szétosztani. A kirendeltség felhívja azon méhészeket, hogy akik igényelni óhajtanak akár méhcsaládokat, akár kaptárokat, erre vonatkozó kérelmüket a kirendeltséghez (Földművelésügyi miniszterium erdélyi kirendeltsége, Kolozsvár, Bartha Miklós-utca 13.) mielőbb nyújtsák be. A kérvényre 2 pengős okmánybélyeg felragasztása szükséges.

Költésrothadás. A kolozsvári m. kir. méhészeti felügyelőség felhívja a méhészek figyelmét a költésrothadás elfojtására vonatkozó 1894. évi XII. tc. 60. §-ában és a 95.000—1933. F. M. rendelet szigorú intézkedéseire. Ha a méhészméhcsaládjának fiasításában gyanus elváltozást vesz észre, mely a költésrothadás gyanúját kelti, azonnal jelentse a polgármesternél, vagy községi előljáróságnál. Tanácsos ugyanakkor egy levelezőlapon az illetékes m. kir. méhészeti felügyelőt (m. kir. méhészeti felügyelőség, Kolozsvár, Bartha Miklós-utca, Székelyudvarhely, Batthányi-tér), vagy az Erdélyrészi Méhész Egyesület Vezetőségét is értesíteni. A bejelentés elmulasztása kihágást képez és pénzbüntetéssel büntetendő.

150 méhcsalád pusztulása. Abos József Deményházáról írja, hogy Görgényüvegsürön 150 méhcsaládját volt, de a román invázió az egészet elpusztította.

EGYESÜLETI ÉLET

Az EME tanulmányi kirándulása Budapestre és Gödöllőre.

Az EME néhány tagja a mezőgazdasági kiállítás kedvezményét felhasználva, tanulmányi útát tett Budapestre és Gödöllőre. A társaság résztvevő az Orsz. Magyar Méhészeti Egyesület március 25-iki közgyűlésén és ennek kapcsán megnézte az OMME Csokonay-utca 8. szám alatt levő villanyerőre berendezett *mézestészta gyárat*, amely igen ízletes süteményekkel látja el a piacot. A tészta nyersanyagát egy villanyerőre berendezett keverőgép kavarja össze masszába. Innen házi gyúródeszkákra kerül, kinyújtás után következik a szakgatás, majd az anyag kisütése. A gépi berendezéshez tartozik egy villanyerőre berendezett finom darálógép, melyen a mandulát, mogyorót, stb.-t, a tészta való anyagot darálják meg és azt kiegészíti a mézfőző üst és a sütökemence.

A mézestészta üzemén kívül *mézértékesítő berendezése* is van az OMME-nek, mely egy hőlégtamrából áll, amibe az ikrásodástól való megvédés céljából helyezik bele a mézet és a légmentesen elzárható helyiséget olyan hőmérsékleten tartják állandóan, amely mellett az ikrásodás nem következik be. A helyiség villannyal fűthető, mely a kívánt hőmérséklet mellett automatikusan ki- és bekapcsolódik és ezáltal az állandó egyenletes hőmérséklet biztosítva van.

Ugyancsak ehhez a berendezéshez tartozik a *mézezalizator* is, melynek az a rendeltetése, hogy a különböző minőségű mézeket egyenművé tegye. Természetesen a mi-

nőségek szerint hasonló mézeket keverik össze, a világos színű mézeket aranyárga színűekkel, míg az egészen sötét színűeket rendszerint a mézestészta-készítő üzemben használják fel, vagy főzőméz gyanánt értékesítik, adják el.

A méz kezelésével kapcsolatban veszteség, tapadás, elcsurgás nincsen, mert a mézes bődönök falán visszamaradó mézmennyiséget meleg gőzzel kicsepegtetik. Sokan azt gondolják, hogy a kannák falára tapadt mézből mézecetet lehetne készíteni, de annyira szakszerűen csorgatják ki a bődönökből a mézet, hogy ecetkészítésre fennmaradó hulladékméz ottan nincsen.

Az OMME méhészeti üzemait kiegészíti, a múltépkészítő üzem, mely egy kazánból, két fürdőből, két kádból és egy múltépprésből áll. Ezen berendezéssel gyorsan és nagy mennyiségben tudja az OMME előállítani az elsőrendű múltépet.

Az üzemek megtekintése után a MÉTÉSZ üzlethelyiségét tekintette meg a társaság, ahol a mézet, mézestészta, múltépet és méhészeti eszközöket láthattuk együtt.

A másik, amit megtekintettünk, a „*Hangya*“ mézértékesítő üzeme volt. Ennek a berendezése kb. azonos az OMME berendezésével, azaz a különbséggel, hogy talán gazdaságosabban van berendezve. Az egalizáló egy 15 métermázsás, keverő szerkezettel ellátott, rozsdamentes acélból készült, hatalmas üst, melybe liften viszik fel a folyékony állapotban levő, szükség szerint a már előzőleg az előmele-

gítóben megolvastott kristályos mézet. Az egalizáló üstön méz- és vízhőmérő van, melyek külön mutatják az üstben levő víznek és méznek a hőfokát. A mézhőmérő nemcsak mutatja a méz hőfokát, hanem egy réztáblán álló lapra felrajzolja a méz esetleg váltakozó hőmérsékletét is. Az egalizálót ha kell, naponta kétszer is megtöltik és így egy nap alatt 30, 10 nap alatt 300 métermázsza méz tehető egytorma minőségűvé, ami nekünk Erdélyben egyelőre egészen meg is felelne egalizálás céljaira, tekintettel arra, hogy a nálunk nagyon lepadt állományunk mellett egy jobb esztendőben sem számíthatunk nagyobb exportra.

A mézegalizálásból, miután a különböző mézfajták egyneműek lettek, egy csatornán keresztül megy a méz a 15—20 métermázsás tartályokba. Ezen a csatornán való áthaladás közben háromszoros szűrő szítán megy keresztül a méz és így egészen tisztán kerül a tároló edénybe. A tároló edények az egalizáló helyiségben vannak. A tárolókban a mézet csatornákon keresztül vezetik be a töltőgő helyiségbe, ahol az üvegekbe, vagy kannákba, export esetén négyszögletű 25 kilós bádgedényekbe fejtik le a mézet. A négyszögletű edények a vagonban könnyebben elhelyezhetők. Ottlétünk ideje alatt éppen mézfejtés volt üvegekbe. Az üvegek modern formájuk voltak, vagyis kerek, széles szájuk és az üveg a vállon nem vízszintesen állott, hanem ferdén emelkedett a nyílásig. Így az üvegből a méz könnyen kivehető vagy kicsorgatható. Az üvegeket töltés után bádoglemezzel és gyűrűvel zárják le. A címkét nem rendes papírra nyomatják, hanem egészen átlátszó cellofán, üvegpapírra, így az üvegre ragasztott címke nem takarja el a méz színét, hanem az teljes egészében látszik, érvényesül.

A Hangyának mézestészta üzeme nincsen, a mézértékesítő berendezése azonban igen jó gyakorlatias beosztású. Végig jártuk a raktárakat is és megnyúgvással láttuk az altruisztikus alapon vezetett szövetkezet raktárában a nagymennyiségű mézet beraktározva, a rengeteg kannát és üveget, melyek mind a méhészek érdekeit szolgálják végeredményben. A méz ára ma rögzítve van, nagybani ára 2.90.P., kicsinyben 3.40 P. Ecetgyára a Hangyának sincsen, mert hulladék-

Felvétel az O. M. M. E. márc. 24-i közgyűléséről: 1. *Reibel* Mihály az O. M. M. E. elnöke, 2. *Liptay* Béla a F. M. képviselője, 3. *Török* Bálint az O. M. M. E. alelnöke, 4. *Csajághy* Károly az O. M. M. E. főtthkára.

mézet a tökéletes berendezés mellett sehol sem láthatni.

Az üzemek és raktárak megtekintése után megnéztük a Hangya mézértékesítő modern műlépkészítő berendezését, méhészeti eszköz és anyagraktárát és csomagoló helyiségét is, ahonnan teherautókon, társzekereken, biciklikon szállítják állandóan a különféle árukat.

Végül Gödöllőre mentünk ki, ahol szeretett alelnökünket, dr. *Örösi Pál* Zoltán m. kir. méhészeti felügyelő urat látogattuk meg új otthonában. Megmutatta a méhgazdaságot, méhészeti múzeumot, az épületeket, ismertette terveit, amelyekről már megemlékeztünk a közgyűlésről szóló beszámolómban. Amint azok a megvalósulás.

felé közelednek a közel jövőben, remélhetőleg rohamosabb lépésekben ismét foglalkozni fogunk velük. A tanulságos beszélgetéssel töltött néhány kellemes óra után a társaság egy része a gödöllői állami baromfitenyészetet tekintette meg, majd a gödöllői járási méhészegyesület közgyűlésén vett részt a társaság.

Harmadnap a mezőgazdasági kiállítás és annak méhészeti csoportját tekintette meg a társaság, majd egy kellemesen töltött este után gazdag tapasztalatokkal tért haza.

T. B.

Tagjaink különös figyelmébe!

Az EME. tagdíjak beszedésének új módja.

Az 1941. év november, december havában és az 1942. év január havában az egyesület postai megbízás útján beszédte az 1941. évi tagdíjakat és korábbi évi hátralékokat. Az 1942. év első negyedében ugyanez postai megbízás útján kokat. Az 1942. év első felében veszi fel az egyesület az 1942. évi tagdíjakat. Ez azt jelenti, m. kir. postahivatalnak, hogy ott-honában keresse meg kedves Tagtársainkat, vegye át a tagdíjakat, küldje be az egyesületnek és ezzel mentesítse a kedvs Tagtársainkat, a tagdíjak feladásával járó fáradságtól és gondtól.

Kérjük Tisztelt Tagtársainkat, hogy a postahivatal megkeresésének szíveskedjenek első felszólításra eleget tenni, mert aki a tagdíját nem fizeti be, annak az egyesület nem küldi a Méhészeti Közlönyt. A tagdíjat úgyis meg kell fizetni és az később külön fáradsággal és gondnal jár, amellet ki van téve a tag annak, hogy a késedelmes fizetés miatt a Méhészeti Közlöny egyes példányait pótlólag már nem kaphatja meg, mert fölös számú lappéldányokat csak korlátozott számban nyomtat az egyesület.

IGEN FONTOS FELHÍVÁS.

Az EME vezetősége elhatározta, hogy a méhészkedés jövedelmezőségének minél pontosabb megállapítása céljából tagjai körében adatfelvételt rendez, amely a méhesek berendezési adatain kívül, főleg a jövedelmezőségre vonatkozó részeket ölelné fel.

Tekintettel a kérdés nagy fontosságára, felkérjük Méhésztársainkat, szíveskedjenek bejelenteni, hogy ilyen adatszolgáltatásra vállalkoznak-e? Az EME elnöksége a jeentkezőknek megfelelő utasításokat küld, amelyek Méhésztársaink munkáját meg fogják könnyíteni. Tekintettel arra, hogy minél több méhészet adataira volna szükség, hogy azokból átlagos eredményeket levonni lehessen, felkérjük Méhésztársainkat, hogy erre a feladatra minél nagyobb számban jelentkezzenek.

Kolozsvár, 1942. április 20.

Az EME elnöksége.

Olvassuk, terjesszük és ajánljuk minden erdélyi magyar méhésznek az EME hivatalos lapját, a Méhészeti Közlönyt, mert csak ez harcol és küzd egyedül kizárólag az erdélyi magyar méhészet fejlesztéséért és terjesztéséért. Az EME és a „Méhészeti Közlöny“ az erdélyi méhészeké. Minden erdélyi magyar méhésznek az EME-ben van a helye.

Az EME felterjesztette a Földművelésügyi Minisztérium Erdélyi Kirendeltségéhez az 1942. évi munkatervét. Felsorolta mindazt a tervzetben, amit az egyesület 5 éves munkatervéből a folyó évben megvalósítani óhajt és kifejezésre juttatta az erdélyi magyar méhészetnek azokat a hiányait, bajait is, amelyek pótlását és orvoslását a méhésztársadalom a kormánytól várja és kéri.

Alakítsunk méhészköröket.

Az egyesületi életet és az egyesülésben rejlő erőt úgy tudjuk legjobban kihasználni, ha méhészköröket alakítunk, mindazokban a helységeken, ahol legalább 20 EME tag van.

Általános tájékoztatásul közöljük a méhészkörökről szükséges tudnivalókat az alábbiakban. A méhészkör autonóm testület, ami azt jelenti, hogy ügyeit maga intézi. Célja a község méhészeti kultúrájának fejlesztése, a tagok jólétének emelése. A méhészkör előadásokat, tanfolyamokat, kirándulásokat rendez. Közös használatra szakkönyveket, gépeket, eszközöket, méhetető cukrot stb. szerez be, javítja a méhlegelőt, küzd a méhek ellenségei és betegségei ellen, közösen értékesíti a mézet. A tagok kötelesek belépni az EME-be és élvezik az EME által tagjai részére biztosított összes előnyöket.

Az EME tagdíja egy évre 4 P. Ebből 1 Pengót a Méhészkör javára átenged az egyesület.

A méhészkör intéző szervei a közgyűlés, választmány, számvizsgáló bizottság és tisztikar. A közgyűlésen minden tagnak tárgyalási és szavazati joga van. A közgyűlés választja az ig.-választmány tagjait 6—12 tagot, a számvizsgáló bizottságot, elnököt, alelnököt, titkárt, jegyzőt, pénztárost, ellenőrt stb. tisztviselőt, ha szüksége merülne fel. A méhészkör az EME fennhatósága és felügyelete alatt működik. Munkáját az EME minden vonatkozásban támogatja. Most amikor az óriási mértékben lecsökkent méhállományt fel kell szaporítani álljunk össze közös munkára, hogy céljainkat minél hamarabb és nagyobb sikerrel érthessük el.

T. B.

A gödöllői Méhészeti és Méhbiológiai Kutatóintézet a Földművelésügyi Minisztérium megbízásából április 25—28. napjain továbbképző tanfolyamot rendezett a m. kir. méhészeti felügyelők részére. A tanfolyam főképpen a méh bonctanával, a méhfajtákkal, a méhlegelővel és pedagógiai kérdésekkel foglalkozott.

Ezzel kapcsolatban megjegyezzük, hogy értesülésünk szerint a gödöllői Méhészeti Gazdaságot rövidesen teljesen atszervezik kísérletek és magasabb színvonalú tanfolyamok céljára.

APRÓHIRDETÉS

TUDNIVALÓK

a hirdetések feladásáról.

A Méhészeti Közlöny hirdetési díja négyzet cm-ként 20 fillér, tagoknak 10 fillér. Az apróhirdetés díja szavanként 8 fillér, tagoknak 4 fillér. Vastag betűvel szedett szavak közlési díja 16, illetve 8 fillér. A hirdetési díjak előre, a megrendelés feladásakor küldendők be. Apróhirdetésért hirdetési támpéldányt nem küldünk. A hirdetések mindenkor a nő 22. napjáig küldendők be a kiadóhivatal címére: Kolozsvár, Majális-u. 22.

Eladó kaptárok és méhészeti felszerelések: 6 drb. kettős négy soros Tóth-féle kaptár, 6 drb. kettős három soros Tóth-féle kaptár, 10 drb. négy soros országos kaptár, 10 drb. három soros országos kaptár, 1 drb. kaptárdúc, 9 országos hármas kaptár, 1 drb. mézpergető 8 Tóth-féle keretre, önműködő fordító szerkezet. (Kiállítási arany éremmel kitüntetve). 2 drb. garatseprő láda, 4 drb. keretláda, 2 drb. anyanevelő, 1 drb. figyelő kaptár, 1 drb. műlépprés (Tóth-féle kerethez). Értekezhetni: Szilágyi Márton ny. igazgatóval, Szentegyház-u. 4. sz. I. em., 6. ajtó.

Ha eladni, vagy venni akar méhészeti kellékeket, rajokat, méhesaládokat, kérje a „Madla” jegyzéket. Ingyen küldi: Madarász Lajos méhészete Turkeve. 31

Méhészujások régi évfolyamait, különösen a „Méhészeti Közlönyt”, „Székely Méhészt” és a temesvári „Méhészt” megvételre keresem. Bármilyen nyelvű régi méhészkönyvet veszek. Örösi Pál Zoltán Kolozsvár, Mikó-kert, Állattrendszertani Intézet.

Méhészet teljes felszereléssel eladó — Kb. 60 család, 16 Országos és 44 Dadant-féle kaptárban. — Azonkívül kb. 60 drb. új Dadant-féle kaptár eladó. Felvilágosítást adja: Fröhlich Gyula Kolozsvár, Szt. István-út 23. 28

Tyukodi Gyékény méhkasaink ára feladóállomáson darabonként P. 2.—, sűrű varrású P. 3.—. Megrendelhető Szatmárvármegyei Közjóléti Szövetkezethnél Szatmárnémeti, Eötvös-utca 7. 30

Eladó 10 drb. Zoller-féle gyékény kaptár új. Kapás-utca 5. szám. Szabó Gyula. 32

Kasos méhesaládok eladók, Kolozsvár, Szabó Miklós Kölesföldi-út 123. 33

Eladó: 1 család, 5 új kis erdélyi kaptár és méhészeti felszerelések. Stössel György Kolozsvár, Eötvös-u. 300. 34

Méheim eladók. Kászoni Károly, Barót.

Aki egészséges méhesaládokkal akar méhészkedni, az vásárolja meg dr. Örösi Pál Zoltán egyetemi m. tanár tollából megjelent „Méhellenségek és a kőpü állatvilága” c. munkát és olvassa figyelemmel az abban közölt tudományos megállapításokat és gyakorlati tanácsokat. Megrendelhető az E. M. E.-nél Kolozsvár, Majális-utca 16., az árának egyidejűleg való beküldésével. Ára 1.50 Pengő, postai küldés díja egyszerűen 12 fillér, ajánlva 62 fillér.

Hirdetmény.

(11)

Mézőtermelő- és értékesítő Hangya Szövetkezet

műlépet, kaptárokat, méhészeti eszközöket

a legjobb minőségben legolcsóbb napi áron hoz forgalomba állandóan korlátlan mennyiségben.

A legmagasabb napi áron vásárol **mézet, viaszt, sonkolyt.**

Árjegyzéket, felvilágosítást, szaktanácsot díjtalanul ad.

Cím: BUDAPEST, IX. Közraktár-utca 34. // Raktár: IX. Bakács-utca 8.

Postacím: BUDAPEST 48. — Telefon: 187-999.